

АНАЛІЗ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ЄВРОРЕГІОНІВ УКРАЇНИ ТА ЇЇ ВПЛИВУ НА ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ

Розглянуто конкурентні переваги єврорегіонів при здійсненні зовнішньоторговельних операцій. Проаналізовано динаміку зовнішньоторгового обороту в цілому та його складових; розраховано показники рівня концентрації зовнішньоекономічної діяльності в регіональному розрізі і на їх основі проведено ранжування діючих єврорегіонів на експорто- та імпортоорієнтовані.

Ключові слова: зовнішньоторговельний оборот, єврорегіон, конкурентні переваги, аналіз, інтенсивність експортної та імпоротної діяльності.

Регіоналізація економічного простору України призвела до утворення неформальних регіональних систем із чітко визначеною спеціалізацією і пріоритетним розвитком певних галузей. Активізувалась участь регіональних ринків у міжнародному торговельному обігу. Найбільш ефективно цей процес відбувається в межах єврорегіонів. Зовнішньоекономічна діяльність єврорегіонів виступає однією із найважливіших складових їхнього функціонування, оскільки забезпечує валютні надходження, сприяє їх економічному зростанню через більш ефективне і раціональне використання ресурсів.

Зовнішньоекономічна діяльність окремих регіонів має власні особливості формування та розвитку, однак однобічна спрямованість торговельних операцій регіону різко знижує ефективність його зовнішньоекономічної діяльності, тому потребує обґрунтованих підходів до управління нею. Усе вищезазначене обґрунтовує актуальність дослідження структури зовнішньоторговельного обороту і визначення показників інтенсивності експортної та імпоротної діяльності єврорегіонів України.

Проблеми і пріоритети соціально-економічного розвитку регіонів України, пріоритети регіональної політики України, теоретичні засади транскордонного співробітництва єврорегіонів досліджувались в працях авторів З. Варналія [2], П. Беленького [1], Н. Мікули [6], теоретичні аспекти та науково-практичне обґрунтування діалектики взаємозв'язку між глобалізацією і регіоналізацією висвітлено в працях І. Гладій [3] і В. Дергачової, сучасні перспективи економіки України і її єврорегіонів визначено у працях О. Соскіна [8] та Н. Перстневої [7].

Для наведення фактичного матеріалу використовувались статистичні довідники та електронні інформаційні ресурси.

Мета дослідження: узагальнення теорії транскордонного співробітництва, дослідження практичної реалізації конкурентних переваг прикордонних територій при створенні єврорегіонів. Для досягнення цієї мети необхідно розв'язати наступні завдання:

- визначити і ранжувати конкурентні переваги єврорегіонів;
- провести аналіз динаміки зовнішньоторгового обороту і його складових для діючих єврорегіонів

України;

- розрахувати показники інтенсивності експортної та імпоротної діяльності та на їх основі ранжувати регіони на експорто- та імпортоорієнтовані.

Єврорегіони як одна із організаційних форм транскордонних відносин створюються, коли певні території уздовж кордонів, маючи спільну історію, соціальну і культурну схожість, часто володіючи спільними природними ресурсами, стають потенційними союзниками для співробітництва у сфері економіки, науки, екології, культури та ін.

Єврорегіони як форма прикордонного співробітництва сприяють не тільки посиленню і поглибленню добросусідських відносин між державами, але й виступають своєрідним інструментом для інтеграції країни в європейські структури. Цей факт є дуже важливим для України в зв'язку із переміщенням кордонів Євросоюзу. Єврорегіони можуть розглядатись як засіб врегулювання територіальних проблем держав, дозволяють вирішувати проблеми, пов'язані зі становищем національних меншин. До того ж, єврорегіон може виконувати роль полігону для апробації сумісності законодавств різних країн та їх правових систем.

Наслідуючи європейський досвід, де транскордонне співробітництво найбільш поширене саме на рівні регіонів [3, с. 335], Україна ще в 1993 році прийняла участь в створенні першого – Карпатського – єврорегіону. На даний момент в Україні функціонує сім єврорегіонів, у яких беруть участь десять областей. При оцінці можливостей участі прикордонних територій в єврорегіонах враховуються наступні фактори: геополітичне розташування, структурний взаємозв'язок регіональних економік, характер виробничої спеціалізації і кооперування, розвиток транспортної та комунікаційної інфраструктури, відкритість регіонів.

Функціонування єврорегіонів забезпечує активізацію господарської діяльності на периферійних територіях, підвищує їх конкурентоспроможність шляхом залучення природно-ресурсних потенціалів партнерів, використання спільного ринку праці, спільного інформаційного та інноваційного простору. Потенційні можливості співробітництва обумовлюють необхідність розширення існуючих і створення нових єврорегіонів.

Всі означені характеристики дають підстави чітко сформулювати конкурентні переваги єврорегіонів:

- забезпечення інтенсифікації зовнішньоторговельних

- операцій;
- об'єднання ресурсних потенціалів країн-партнерів;
- можливість забезпечення інвестиційної привабливості;
- налагодження співробітництва в сфері науки і освіти;
- зростання інноваційного потенціалу в результаті збільшення кількості науково-технічних розробок.

Серед означених переваг у межах запропонованого дослідження основну увагу звернемо на першу, оскільки зовнішньоторгівельні операції формують баланс валютних надходжень, сприяють технологічному та економічному зростанню, вирішенню соціальних завдань.

Порівняльний аналіз загальноторгівельного обороту і його складових формує наукову та інформаційно-аналітичну базу для розробки політики зовнішньоекономічної діяльності країни та її євро регіонів. Зняття обмежень на зовнішньоекономічну діяльність суб'єктів господарської діяльності сприяло інтенсифікації експортних та імпорتنих потоків. За досліджуваний період експорт і імпорт країни збільшились у 5 разів (експорт з 17957 млн. дол. в 2002 році до 60954,4 млн. дол. в 2008 році, імпорт - з 16976 млн. дол. до 85535 млн. дол.). При цьому слід зауважити, що найбільш інтенсивне зростання зовнішньоекономічної діяльності спостерігався у 2008 рр., коли середньорічний обсяг експорту зріс на 35,8%, а імпорту – на 41,1%. Проте обсяги експортної діяльності переважали імпорتنі лише в 2004 році, всі інші роки характеризуються від'ємним сальдо зовнішньої торгівлі.

Враховуючи можливість інтенсифікації зовнішньоторгового обороту прикордонних територій доцільно розрахувати ефективність від реалізації цієї переваги євро регіонів України. Для аналізу нами розраховані обсяги експорту як суми експорту товарів і послуг, а імпорту – як суми імпорту товарів і послуг для всіх семи діючих євро регіонів (табл. 1.).

Статистика зовнішньоторгового обороту євро регіонів України за досліджуваний період досить варіативна. Лише для євро регіонів Карпатський та Буг властиве зростання зовнішньоторговельного обороту в цілому, експорту та імпорту товарів і послуг як складових. Для Карпатського євро регіону несприятливим був 2005 рік, коли помітно знизились темпи росту зовнішньоторговельних операцій – до 111,83% за рахунок падіння темпів експорту – 93,73% проти 125,44% в 2004 році. Подальші обсяги зовнішньоторгових операцій зростали і досягли майже 3 млрд. дол. в 2008 році. Євро регіон Буг, другий за величиною, за весь досліджуваний період був найефективнішим. Найменший приріст обсягів зовнішньоторгових операцій спостерігався в 2006 році, подальший ріст обсягів експорту та імпорту довів загальний рівень зовнішньоторговельного обороту до 1,46 млрд. дол. в 2008 році. Для інших регіонів на фоні росту зовнішньоторговельного обороту було характерне падіння обсягів експорту-імпорту товарів та послуг в різних масштабах. Найбільш суттєві зниження обсягів експорту припадають на 2005-2006 рр.

Так, євро регіон Нижній Дунай за 2005 та 2006 роки скоротив експорт порівняно з 2004 р. відповідно на 32,26% та 60,6%, що в фактичних цінах цього періоду становило 61,6 млн. дол. та 32,9 млн. дол. відповідно. Хоча імпорт цього регіону постійно зростав, проте різкі падіння обсягів експорту зумовили негативне сальдо загальноторговельного обороту впродовж цього періоду. Починаючи з 2007 року, Нижній Дунай має найвищі темпи росту експорту та імпорту серед інших українських євро регіонів.

Ефективність зовнішньоторгових операцій

євро регіону Верхній Прут періодична. Високі темпи приросту експорту та імпорту товарів на початку періоду, що аналізується (261,35% в 2003 році, в порівняно з 2002 роком) знизились у 2005 році. Різке падіння експорту призвело до негативного сальдо зовнішньої торгівлі. В 2006 році спостерігалася друга хвиля підйому абсолютних величин експорту та імпорту товарів з наступним зниженням темпів у 2008 році, коли за рахунок падіння обсягів експорту на 30,6% проти 2007 року євро регіон мав негативне сальдо зовнішньої торгівлі в розмірі майже 36 млн. дол.

Для північно-східних регіонів Дніпро та Слобожанщина характерні рівномірний ріст показників росту обсягів зовнішньоторговельних операцій. Пік падіння обсягів зовнішньої торгівлі для євро регіону Дніпро припадає на другий після створення – 2004 рік. Тоді за рахунок зниження обсягів експорту євро регіон мав негативне сальдо. Подальший приріст експорту компенсував зниження імпорту в 2006 та 2007 роках, як наслідок – позитивне сальдо на кінець 2008 року. Для євро регіону Слобожанщина характерний постійний ріст обсягів імпорту, що відчутно переважають експортні операції, проте зниження темпів приросту зовнішньоторговельних операцій припадає на 2005 рік з наступними випереджаючими темпами приросту експорту над імпортом.

Євро регіон Ярославна було утворено в 2007 році, в його активі – 2 роки успішного функціонування. Обсяги зовнішньоторговельних операцій зростають, причому із помітною перевагою експорту.

Приведений вище аналіз дає змогу зробити наступні висновки:

- за період функціонування євро регіони України збільшили обсяги зовнішньоторговельного обороту; рівень динаміки ринків високий;
- для всіх регіонів характерні періоди зниження темпів росту обсягів зовнішньоторговельного обороту, причому припадають вони на 2005 для західних євро регіонів і на -2006 рік – для східних. Пояснення цьому – зменшення зовнішньоторговельної активності країн-партнерів в передкризовий і кризовий період;
- показова структура зовнішньоторговельного обороту: для євро регіонів Карпатський, Верхній Прут, Дніпро, Ярославна за валовим показником переважають експортні операції, натомість для євро регіонів Буг, Слобожанщина – явна перевага імпорتنих операцій. У євро регіоні Нижній Дунай у першій половині досліджуваного періоду спостерігається перевага обсягів експортних операцій, починаючи з 2006 року – імпорتنих.

Збалансування обсягів експорту та імпорту є важливим завданням на шляху забезпечення ефективного економічного розвитку. Експорт не може постійно перевищувати імпорт, оскільки це не сприяє ефективному використанню валютних коштів. Для України, яка має забезпечити економічний прорив, перевищення експорту над імпортом є умовою розширення валютних можливостей та імпорту важливих для подальшого розвитку компонентів. Абсолютно нормальною вважаємо ситуацію, коли перевищення імпорту над експортом зумовлено імпортом наукоємного обладнання, послуг інноваційного характеру.

З огляду прогнозованості змін динаміки товарообороту приведений аналіз доцільно доповнити розрахунками показників інтенсивності експортної та імпорتنі діяльності євро регіонів. Коефіцієнт інтенсивності експортної діяльності розраховуємо як відношення частки регіону за обсягами експорту до його

Таблиця 1. Динаміка зовнішньоторгового обороту євро регіонів України з країнами-партнерами за період 2002-2008 рр.

Євро регіони	2002 р.		2003 р.		2004 р.		2005 р.		2006 р.		2007 р.		2008 р.	
	тис. дол.	% до 2002 р.	тис. дол.	% до 2002 р.	тис. дол.	% до 2003 р.	тис. дол.	% до 2004 р.	тис. дол.	% до 2005 р.	тис. дол.	% до 2006 р.	тис. дол.	% до 2007 р.
Карпатський експорт	461306,89		591735,75	128,27	742256,50	125,44	695747,60	93,73	964663,10	138,65	1437422,30	149,01	1259490,90	87,62
імпорт	216800,07		303576,16	140,03	374605,70	123,40	553257,90	147,69	777253,60	140,49	1246948,00	160,43	1732140,70	138,91
всього	678106,96		895311,91	132,03	1116862,20	124,75	1249005,50	111,83	1741916,70	139,46	2684370,30	154,10	2991631,60	111,45
Буг експорт	75299,11		89034,42	118,24	103683,78	116,45	110206,30	106,29	166674,70	151,24	246791,70	148,07	268380,30	108,75
імпорт	150856,62		206080,63	136,61	246167,93	119,45	389248,50	158,12	418973,20	107,64	536585,80	128,07	1189646,80	221,71
всього	226155,73		295115,05	130,49	349851,71	118,55	499454,80	142,76	585647,90	117,26	783377,50	133,76	1458027,10	186,12
Верхній Прут експорт	54134,68		144029,12	266,06	154615,32	107,35	113174,50	73,20	139195,90	122,99	150850,60	108,37	104698,80	69,41
імпорт	2670,09		4428,09	165,84	8807,01	198,89	14139,00	160,54	18692,80	132,21	22821,90	122,09	23999,30	105,16
всього	56804,77		148457,21	261,35	163422,33	110,08	127313,50	77,90	157888,70	124,02	173672,50	110,00	128698,10	74,10
Дніпро експорт	-		113944,67	-	107263,96	94,14	133231,40	124,21	159525,60	119,74	206461,30	129,42	235097,30	113,87
імпорт	-		37062,71	-	43591,79	117,62	62767,10	143,99	58894,90	93,83	57498,50	97,63	74665,30	129,86
всього	-		151007,38	-	150855,75	99,90	195998,50	129,92	218420,50	111,44	263959,80	120,85	309762,60	117,35
Слобожанщина експорт	-		208430,81	-	298431,40	143,18	350184,70	117,34	477934,90	136,48	755016,00	157,97	893665,10	118,36
імпорт	-		346163,93	-	844745,58	244,03	810334,80	95,93	917058,30	113,17	1019803,60	111,20	1056672,20	103,62
всього	-		554594,74	-	1143176,98	206,13	1160519,50	101,52	1394993,20	120,20	1774819,60	127,23	1950337,30	109,89
Ярославна експорт	-		-	-	-	-	-	-	-	-	317064,80	-	421809,70	133,04
імпорт	-		-	-	-	-	-	-	-	-	104004,70	-	122615,40	117,89
всього	-		-	-	-	-	-	-	-	-	421069,50	-	544425,10	129,30
Нижній Дунай експорт	95781,85		168247,94	175,66	190970,71	113,51	129372,10	67,74	58098,20	44,91	77336,50	133,11	197148,20	254,92
імпорт	29456,90		34617,77	117,52	35002,15	101,11	56334,20	160,94	72504,20	128,70	195617,90	269,80	304094,60	155,45
всього	125238,75		202865,71	161,98	225972,86	111,39	185706,30	82,18	130602,40	70,33	272954,40	209,00	501242,80	183,64

Джерело: складено на основі даних [9], [10] та розрахунків автора

Таблиця 2. Коефіцієнти інтенсивності експортно-імпоротної діяльності євро регіонів України за період 2002-2008 рр.

Євро регіони	2002 р.			2003 р.			2004 р.			2005 р.			2006 р.			2007 р.			2008 р.		
	Kie	Kii	Knie	Kie	Kii	Knie	Kie	Kii	Knie	Kie	Kii	Knie	Kie	Kii	Knie	Kie	Kii	Knie	Kie	Kii	Knie
Карпатський	0,70	1,13	1,02	0,75	1,88	1,56	0,69	0,88	2,06	0,64	0,73	1,96	0,67	0,75	2,32	0,73	0,75	3,13	0,53	0,77	2,91
Буг	0,54	1,48	0,77	0,51	2,68	0,79	0,46	1,07	0,92	0,45	0,79	0,66	0,50	0,70	0,65	0,51	0,75	0,58	0,41	0,86	0,38
Верхній Прут	0,75	0,65	1,52	0,94	0,62	1,72	0,83	0,63	1,69	0,74	0,61	1,24	0,73	0,65	1,07	0,71	0,50	1,26	0,41	0,39	0,96
Слобожанщина	-	-	-	0,38	0,63	0,69	0,34	0,85	0,87	0,33	0,74	0,51	0,37	0,73	0,46	0,39	0,63	0,50	0,36	0,51	0,63
Дніпро	-	-	-	0,46	0,50	1,22	0,37	0,39	1,17	0,36	0,39	1,01	0,42	0,34	1,22	0,39	0,28	1,29	0,34	0,28	1,11
Ярославна	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,73	0,43	1,82	0,71	0,45	1,67
Нижній Дунай	1,41	1,38	1,26	1,19	1,10	1,05	0,91	0,89	1,13	0,97	1,15	0,65	0,78	0,94	0,39	0,81	0,91	0,43	0,99	1,39	0,49
Україна	1,00	1,00	1,06	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,13	1,00	1,00	0,95	1,00	1,00	0,85	1,00	1,00	0,81	1,00	1,00	0,78

Джерело: складено на основі даних [9], [10] та розрахунків автора

частки у створенні ВВП (Kie).

$$Kie = \frac{(Qep \cdot 100) / Qek}{(BPP \cdot 100) / BVP} \quad (1)$$

де Kie – коефіцієнт інтенсивності експортної діяльності євро регіону;

Qep – обсяги експорту євро регіону, млн. грн.;

Qek – обсяги експорту України, млн. грн.;

BPP – обсяги валового регіонального продукту, млн. грн.;

BVP – обсяги валового внутрішнього продукту, млн. грн.

Коефіцієнт інтенсивності імпоротної діяльності – як відношення частки регіону за обсягами імпорту із його часткою у створенні ВВП (Kii).

$$Kii = \frac{(Qii \cdot 100) / Qii}{(BPP \cdot 100) / BVP} \quad (2)$$

де Kii – коефіцієнт інтенсивності імпоротної діяльності євро регіону;

Qip – обсяги імпорту, млн. грн.;

Qik – обсяги імпорту України, млн. грн.;

BPP – обсяги валового регіонального продукту євро регіону, млн. грн.;

BVP – обсяги валового внутрішнього продукту, млн. грн.

Відносні показники Kie і Kii доповнюють коефіцієнтом покриття імпорту експортом ($Knie$) (таблиця 2).

Величини коефіцієнтів інтенсивності зовнішньоторговельних потоків дають можливість провести ранжування євро регіонів України за схильністю до експортної чи імпоротної орієнтації:

- євро регіон Карпатський є експортоорієнтованим, інтенсивність імпоротної діяльності вища, аніж експортної – ($Kii > Kie$), в 2002-2004рр. $Kii > 1$, що перевищує інтенсивність імпоротної діяльності в середньому по Україні, в 2005-2008рр., що підтверджує зниження інтенсивності імпоротної діяльності;
- євро регіон Верхній Прут є експортоорієнтованим ($Kie > Kii$). Однак $Kie < 0,5$, що свідчить про потребу в використанні додаткових конкурентних переваг в довгостроковому періоді;
- євро регіон Буг імпортоорієнтований, оскільки інтенсивність імпоротної діяльності вища, ніж інтенсивність експортної ($Kii > Kie$). В період 2002-2005рр. рівень інтенсивності імпоротної діяльності переважав середній по країні, з наступним зниженням до діапазону $0,5 < Kii < 1$;
- євро регіон Ярославна є експортоорієнтованим ($Kie > Kii$). $Kie \geq 0,5$, це означає, що рівень інтенсивності експортної діяльності нижчий за середній по країні, але такий, що має перспективи до зростання;
- євро регіон Дніпро імпортоорієнтований у період 2003-2005 рр. ($Kii > Kie$), і з 2006 року – експортоорієнтований, оскільки простежується стійка тенденція до зростання інтенсивності експортних потоків. $Kie \leq 0,5$, що вказує на орієнтованість виробництва на внутрішнє споживання і потребу значного вдосконалення задля інтенсифікації зовнішньоторговельних операцій у довгостроковому періоді;
- євро регіон Слобожанщина імпортоорієнтований ($Kii > Kie$), однак значення $0,5 < Kii < 1$ вказує на нижчий рівень інтенсивності імпоротної діяльності в порівнянні із середнім по Україні;
- євро регіон Нижній Дунай експортоорієнтований в період 2002-2004рр. ($Kie > Kii$), та $Kie > 1$, $Kii > 1$, що вказує на вищий, в порівнянні з середнім по Україні, рівень

інтенсивності експортної та імпоротної діяльності, а починаючи із 2005 року євро регіон – імпортоорієнтований ($Kii > Kie$), $0,5 < Kii < 1$, $0,5 < Kie < 1$ – рівень інтенсивності зовнішньоторговельних потоків знизився в порівнянні із середнім по Україні.

Враховуючи потенціал євро регіонів України та оцінюючи динаміку зростання експортно-імпортних операцій протягом останніх років, можна констатувати недостатній рівень співпраці з країнами-партнерами та значні можливості розвитку торговельних відносин у межах існуючих євро регіонів. Значні відмінності в структурі зовнішньоторговельних оборотів позначаються на рівні залежності від імпорту або експорту їхніх економічних комплексів. Використання запропонованих показників дозволяє оцінити цю залежність і слугує основою для розробки заходів її мінімізації.

Порушені в дослідженні проблеми передбачають подальшу розробку напрямів реалізації комплексу конкурентних переваг євро регіонів, що сприятимуть інтеграції України в європейські структури.

Список літератури

1. Беленький, П. Ю. Конкурентність на транскордонних ринках [Текст] / П. Ю. Беленький, Н. А. Мікула, Є. Е. Матвеев. – Львів : Інститут регіональних досліджень НАН України, 2005. – 214 с.
2. Варналій, І. П. Регіональна політика сприяння розвитку економічних регіонів України [Текст] / І. П. Варналій, А. П. Павлюк // Стратегічна панорама. – 2004. – № 3. – С. 77 – 86.
3. Гладій, І. Й. Регіоналізація світового ринку: євро інтеграційний аспект [Текст] : монографія / І. Й. Гладій. – Тернопіль : Економічна думка, 2006. – 544 с.
4. Гранберг, А. Основы региональной экономики [Текст] / А. Гранберг. – М. : ГУ ВШЕ, 2001. – 495 с.
5. Державна регіональна політика України: особливості та стратегічні пріоритети [Текст] : монографія / За ред. З. С. Варналія. – К. : НІСД, 2007. – 768 с.
6. Мікула, Н. Міжтериторіальне та транскордонне співробітництво [Текст] : монографія / Н. Мікула. – Львів : ІРД НАН України, 2004. – 395 с.
7. Перстнева, Н. Трансграничное сотрудничество, или украинский опыт евро регионов [Текст] / Н. Перстнева. – Режим доступу : <http://www.zn.ua/1000/1600/27823/>.
8. Соскін, О. І. Шляхи реалізації гео економічної моделі України в євразійському просторі [Текст] / О. І. Соскін. – Режим доступу : <http://soskin.info/news/3017.html>.
9. Регіони України – 2005 [Текст] : статистичний збірник / Державний комітет статистики України. – Частина II. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
10. Регіони України – 2009 [Текст] : статистичний збірник / Державний комітет статистики України. – Частина II. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
11. Bramezza, I. Measuring the competitive position and the performance of regions [Electronic resource] / I. Bramezza. – Access: <http://www.eukn.org/binaries/eukn/netherlands/research/2006/3/national-urban-policies-eu15.pdf>.
12. Martin, R. L. A Study on the Factors of Regional Competitiveness, A draft final report for the European Commission Directorate-General Regional Policy [Electronic resource] / R. L. Martin, European Commission website, 2007. – Access : <http://www.intelligenceeastmidlands.org.uk/uploads/documents/89137/RonMartinpaper1.pdf>.

РЕЗЮМЕ

Пода Анастасия

Анализ внешнеторговой активности евро регионов Украины и ее влияния на формирование

конкурентных преимуществ

Рассмотрены конкурентные преимущества еврорегионов при осуществлении внешнеторговых операций. Проанализирована динамика внешнеторгового оборота в целом и его составляющих; рассчитаны показатели уровня концентрации внешнеэкономической деятельности в региональном разрезе и на их основе проведено ранжирование действующих еврорегионов на экспорто- и импортоориентированные.

RESUME

Poda Anastasiya

Analysis of foreign trade activity of Ukrainian euroregions and its influence is upon the formation of the competitive advantages

The competitive advantages of the euroregions during realization of foreign-trade operations are considered. The dynamics of foreign trade turnover in whole and its constituents in particular is analysed; the indexes of export and import activity intensity in regional aspect are calculated and on their basis the ranking of active euroregions to export- and importoriented is conducted.

Стаття надійшла до редакції 15.10.2010 р.